Sortland kommune

REFERAT – KONSULTASJON

Nytt havneavsnitt på Skjåneset

LINNASUOLU/KANSTADFJORD/VESTRE HINNØY REINBEITEDISTRIKT OG SORTLAND KOMMUNE

Dato: 19.06.24
Sted: Rådhus 2, Sortland kommune

Deltakere:

Reinbeitedistriktet (RBD)
Peder Buljo, reineier og leder i reinbeitedistriktet
Mihkkal Markus Buljo, reineier
Arild Inga, reineier
Anders Inga, reineier
Knut Helge Hurum, advokat

Sortland kommune (SK)
Grete Ellingsen, ordfører
Beate Bøe-Nilsen, leder havnestyret
Brita Kleivan, konstituert kommunedirektør
Brynjulv Øverby, kommunalsjef teknisk
Oda Lie Engesæth, arealplanlegger og saksbehandler
Rune W Monrad, daglig leder Sortland havn (på teams)

Referatet vil legge frem hver av partenes refleksjoner slik dialogen forløp seg, og avslutningsvis en konklusjon fra konsultasjonen.

Agenda for møtet

- *Sortland kommune/havn sine planer*
- *Planprosessen*
- *Avklarende rettsgrunnlag*
- *Reindriftas ønsker for prosess*
- *Avbøtende tiltak*
- *Eventuelt*

Innledende
Det gjøres en kort presentasjonsrunde, før daglig leder for Sortland havn presenterer formålet og behovet for ønsket regulering på Skjåneset.

Ønsket til Sortland havn KF er å etablere et nytt havnavsnitt på Skjåneset ved Kringelen, grunnet for lite kapasitet ved dagens plassering. I deres alternativsvurdering er Skjåneset vurdert som det beste alternativet for plassering, basert på havnefaglige forhold. Prosjektet er estimert til 600 MNOK over et lengre perspektiv, med trinnvis utbygging.

SK v/saksbehandler presenterer kort planprosessen for saken og at den nå er helt i startfasen ved planinitiativ fra Sortland havn KF som det skal holdes oppstartsmøte på. Det er foreløpig planlagt behandling til formannskapet av oppstart planarbeid i saken, i august/september. Den reindriftsfaglige konsekvensutredningen for innlevert planinitiativ skal ferdigstilles i slutten av juni og vil følge varselet for oppstart planarbeid.

Avklarende rettsgrunnlag
RBD v/advokat Hurum henviser til tidligere saker og rettsaker i området, og at retten til reindrift for området er avklart. SK bekrefter at de er klar over situasjonen i området, rettsavklaringene, og retten reindriften har i området.

Reindriftas ønsker for prosess
RBD uttrykker at de ikke har tillitt til utreder som utarbeider reindriftsfaglig utredning i saken, og mener konsulenten ikke har kompetanse på reindrift og ikke lytter til reindrifta.

SK forstår at tillitt er viktig, men presiserer at det er strenge krav til hvordan KU skal utarbeides og at kommunen har et reglement som må følges når man velger tilbudene man har fått i et anbud. SK oppfordrer til at RBD bidrar med sin lokale reindriftsfaglige kunnskap i utredninger, og at deres deltakelse og dialog i utredninger, konsultasjoner og høringer er viktige steg i planprosessen for å belyse deres standpunkt tilstrekkelig.

RBD uttrykker at det kan vurderes å snakke med utreder, men understreker at tillitt er svært viktig for dem i alle saker. RBD legger frem at deres tidligere ønske om en ny utredning ikke er nødvendig, men at de ønsker at en annen utreder som de har tillit til (Protect Sápmi) skal vurdere utredningen til Norconsult.

RBD sine vinterbeiter er hardt rammet, og det er et ønske om at det skal få større fokus og forståelse. Nedbyggingen i distriktet påvirker og fragmenterer distriktet, særlig vinterbeitet, og de opplever å være hardere rammet enn Fosen. Det er en tung prosess for distriktet.

RBD har behov for å få dekket kostnadene med advokat og å få godtgjort den tiden distriktet selv må bruke på saken, for å ha mulighet til å kunne delta i den videre prosessen.

Avbøtende tiltak
Kringelen og Kringelneset er et viktig vinterbeite. Det vil bli støyproblematikk med en containerhavn på Skjåneset. Nærliggende areal som kan brukes til vinterbeite er et avbøtende tiltak som kan løse en eventuell etablering av havneavsnitt på Skjåneset. RBD peker spesifikt på Langøya og Andøya som interessante områder å få tilleggsbeite på. Distriktet er villig til å strekke seg langt for å få tilgang til areal på Andøya, men presiserer at det vil ta tid å få på plass alternative beiter, og ønsker i mellomtiden verning av deres områder, og da særlig Kinnholmen som er deres beste kalvingsområde. RBD uttrykker at det er ønske om politisk engasjement for at de skal få tilgang til areal på Andøya.

Det påpekes at det ikke er ønskelig å gi fra seg andre land samtidig, og at dersom det etableres akvakultur på Kinnholmen (i henhold til Kystsoneplanen til Sortland) vil det ikke være relevant å gi slipp på områdene på Skjåneset. De ser et behov for å vurdere og se helheten i distriktet. Ettersom RBD opplever å ha svært små utviklingsmuligheter er det behov for hjelp til at deres utvikling kan fortsette og nye reinbeiter kan bidra med dette. RBD nevner at de ønsker en

utredning i inngrepskartlegging som ser på helheten i distriktet og de kumulative effektene av inngrepene de opplever fra flere små og store prosjekter. Noen av prosjektene som nevnes er:

- Gullkista
- Kinnholmen
- Hålogalandsveien
- RV 82 Strand-Risøyhamn
- Forfjorden og Finnsætervannet
- Vannverksutbygging på Liland
- Nye kraftlinjer
- Hytteutbygging

SK bekrefter ansvaret de har for å ivareta det langsiktige perspektivet, og føyer til at det er ønskelig å få til et samarbeid med alle kommunene i reinbeitedistriktet for kartlegging og langsiktig planlegging av reinbeiteområdene. Det kommenteres at man kan se på mulige finansieringer og midler for å få til et samarbeid om en slik kartlegging.

Andre avbøtende tiltak som vil bli viktig på et overordnet plan er revideringen av kommuneplanens arealdel, og kommunedelplan Byplan. Det er ønskelig at områder som er i konflikt med reindriftens interesser tas ut og/eller begrenses, og at deres områder og flyttleier sikres bedre. Eksempler er områder satt av til hytteutbygging (Roksøy og Røkenes), og begrensning av boligutbygging på Strand. SK kommenterer at samarbeid med samtlige kommuner i distriktet for utredning og kartlegging også vil bidra til forutsigbarhet og sammenheng i kommunenes revisjonsarbeid med arealplanene. RBD forklarer at det er viktig for dem at aktivitet på myrene begrenses til de har alternative vinterbeiteområder.

Konklusjon
Det er enighet om at retten til reindrift på Skjåneset og Kringelenområdet er tydelig avklart i tidligere rettssaker, og at det vil være av betydning at de avbøtende tiltakene er gode nok for at RBD skal ha mulighet til å gi slipp på vinterbeitet de har på Skjåneset.

Det er forstått at tillegsbeiter er det avbøtende tiltaket som kan gjøre det mulig for RBD å gi slipp på vinterbeitet på Skjåneset. I tillegg til dette og i et overordnet arbeid må SK få sett helheten i distriktet og minske konsekvensene de opplever gjennom revisjon av arealplan ved å begrense inngrep. I mellomtiden må kommunen være bevisst på enkelttiltakene som fragmenterer og påvirker deres distrikt.

Kommunen skal legge til rette for at Protect Sápmi har mulighet til å vurdere den reindriftsfaglige utredningen som skal legges ved varsel om oppstart planarbeid, i tillegg til øvre relevante myndigheter.

Denne konsultasjonen er innledende for en eventuell stor prosess, og enkelte tema må vurderes nærmere under planprosessen etter hvert som reguleringen og plandokumentene blir mer håndfaste og gir grunnlag for en mer detaljert oppfølging.

Tilleggsmerknad
Dersom RBD ønsker at Protect Sápmi skal vurdere den reindriftsfaglige utredningen Norconsult har gjennomført på vegne av SK, etter å ha gjennomgått den, foreslår SK at kostnadene for en slik

vurdering kan legges til i et krav om dekning av sakskostnader. RBD må bestille en slik vurdering selv.